

Motion till riksdagen 2013/14:Ub546

av Jonas Gunnarsson m.fl. (S)

Utbildningsväsendet och hbt-frågor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kompetensutveckling för lärare i frågor om homo- och bi-sexuella och transpersoner.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om läroböcker i skolan.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lärarutbildningen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hbt-kompetens i yrkesexamen.

Motivering

I den socialdemokratiska visionen om samhället är det en skam mot en demokrati som grundar sig på mänskliga rättigheter när statsmakten inte säkerställer allas möjlighet till delaktighet på lika villkor. I den här motionen lyfter vi fram homosexuellas, bisexuellas och transpersoners speciella livsvillkor.

Vi vet att diskriminering och ojämlig behandling inte försvinner av sig själva. Vi vet att en lagstiftning som behandlar människor olika ger signaler till medborgarna om att det är rätt att värdera människor olika. Vi vet att det för utsatta grupper krävs att man skapar vissa lagar då utsattheten är så total. Därför väljer vi att lägga fram dessa förslag. Vi gör det för att få till stånd de förändringar som vi vet krävs för att nå fram till ett samhälle där människors sexuella läggning eller upplevda könstillhörighet inte ska anses vara en belastning. Det är något som berikar samhällets mångfald. Redan från födseln gör fördomar och uppfostran att flickor och pojkar får olika möjligheter och förutsättningar. Detta förstärks inte minst under skoltiden. Skolan är den plats där ungdomar tillbringar mest tid under sin uppväxt. Det är här man formas, utvecklas och förbereds för sitt vuxna liv. Det är skolans ansvar att ge elever-

Fel! Okänt namn på

na en undervisning där man redan från början lär sig att arbeta mot könsdiskriminering och sexuella trakasserier och där man uppmanar unga att bryta de traditionella yrkesvalen.

I frågor om bemötande av homo- och bisexuella och transpersoner krävs det kunskap. Som elev med en obligatorisk skolgång ska man inte behöva möta personal med negativ inställning eller bristande kunskap om och förståelse för homo- och bisexuella eller transpersoner. Till det ska tilläggas att det vid till exempel religiösa friskolor, så kallade konfessionella skolor, tyvärr också förekommer ett bortprioriterande av undervisning i dessa frågor. Det finns familjer där föräldrarna är av samma kön, men lärarna har inte de verktyg de behöver för att möta de olika familjerna. Konsekvensen kan bli att vissa lärare i dag arbetar med frågor rörande sex och samlevnad och undervisar om dessa frågor utan att ha utbildning och kunskap om hbt-frågor. Detta är helt orimligt och det är nödvändigt att lärarnas hbt-kunskap ökar. Därför är det viktigt att verka för att lärare får utbildning om homosexuellas, bisexuellas och transpersoners livsvillkor. Det är också viktigt att det finns ett intersektionellt och normkritiskt perspektiv vid undervisning.

Ett vanligt pedagogiskt verktyg i skolan är läroböcker. Många skolor har idag läroböcker i exempelvis biologi och samhällskunskap som förmedlar en gammaldags och snedvriden bild av homosexuella, bisexuella och transpersoner. Dessa böcker måste bytas ut och ersättas av moderna och tidsenliga läromedel. Det behövs pedagogiska verktyg som behandlar hbt-personers situation och ger eleverna en korrekt och objektiv bild av homo-, bi- och transsexualitet.

Lärostudier är i bästa fall ett representativt urval av den svenska befolkningen. Detta innebär också att lärostudier kan bära på mer eller mindre starka fördomar mot homo- och bisexuella och transpersoner. En fråga som är helt central här är hur man i läroutbildningen klarar av att undanröja fördomar så att inte elever i det svenska obligatoriska skolväsendet riskerar att möta lärare med bristande kunskaper eller rentav lärare med en uttalat negativ inställning till homo- och bisexualitet. De blivande lärarna bör lära sig att hantera de vanligast förekommande fördomarna om transpersoner, homo- och bisexualitet. Samhällets syn på homo- och bisexuell kärlek såsom jämställd med heterosexuell kärlek är den syn som lärare förväntas ge uttryck för. Därför bör kunskap om homo- och bisexuella samlevnadsformer ingå som en del av läroexamen.

Regeringen bör av samma anledning också verka för att myndigheter och institutioner medvetet och aktivt arbetar för att förbättra utbildningen så att homo- och bisexuellas och transpersoners livsvillkor tydligt belyses för blivande lärare på ett objektivt sätt.

Fysiska och psykiska hälsoproblem är fortfarande mer förekommande bland hbt-personer än hos befolkningen i stort. Unga homosexuella, bisexuella och transpersoner har en förhöjd självmordsbenägenhet i jämförelse med andra ungdomar. Marginalisering, osynliggörande, stigmatisering och internaliserade fördomar kan slå hårt mot den enskilda människans välbefinnande.

Ett exempel är när hbt-personer möter sjukvården. Hälsa tolkas normalt ur ett heteronormativt perspektiv. Bekräftelsen av den egna personen, också när

Fel! Okänt namn på

det rör kön och sexualitet, är för de allra flesta en förutsättning för ett fullvärdigt liv.

Kunskapen om hbt-personers situation måste alltså öka. Ett förtydligande av examensförordningen i högskoleförordningen bör därför exempelvis göras för följande yrkesexamina: barnmorskeexamen, barn- och ungdomspedagogisk examen, läkar-, psykolog-, psykoterapeut- och sjuksköterskeexamen, examen i social omsorg och socionomexamen, grundskolläraryrkesexamen och gymnasie-lärarexamen, polisexamen samt juris kandidat- och teologie kandidatexamen.

Stockholm den 1 oktober 2013

Jonas Gunnarsson (S)

Anna Wallén (S)

Börje Vestlund (S)

Catharina Bråkenhielm (S)

Clas-Göran Carlsson (S)

Hannah Bergstedt (S)

Hillevi Larsson (S)

Roza Güclü Hedin (S)

Berit Högman (S)

Carina Hägg (S)

Christina Zedell (S)

Elin Lundgren (S)

Helén Pettersson i Umeå (S)

Marie Nordén (S)

Hans Ekström (S)